

RESUM DE LA HISTÒRIA DE LA INVESTIGACIÓ ARQUEOLÒGICA A CATALUNYA

- 1572 Pons d'Icart fa referència als monuments romans de Tarragona.
- 1598 Jeroni Pujades esmenta les ruïnes d'Empúries.
- 1780 Josep Vega i Sentmenat escriu una dissertació, presentada a l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, sobre les colònies gregues de Catalunya.
- 1803 L'escalenc Josep de Maranges i Marimon publica una monografia sobre Empúries titulada Compendio histórico, resumen y descripción de la antiquísima ciudad de Empúries.
- 1805 El frare servita Manuel Romeu insta al Comte d'Empúries Lluís M. Fernández de Córdoba a continuar excavant a Empúries.
- 1807 El Pare Villanueva visita Empúries i la col·lecció de Manuel Romeu.
- 1808 Laborde visita Empúries.
- 1823 Jaubert de Passa visita Empúries i publica un pla de les ruïnes.
- 1830 La Junta de comerç encarrega a l'arquitecte Antoni Celles l'excavació del temple romà de Barcelona.
- 1846 a 1858 La Diputació de Girona excava a Empúries mitjançant la Comissió Provincial de Monuments.
- 1849 Francesc Maranges descobreix el mosaïc d'Ifigènia. J.F. Albiñana y A. de Bofarull publiquen una memòria sobre la Tarragona monumental.
- 1852 a 1894 B. Hernández Sanahuja recull les troballes fetes a Tarragona i publica nombrosos estudis.
- 1871 P. Alsius publica la Bora Gran d'En Carreres.
- 1879 Sanpere i Miquel publica de forma pòstuma el Apuntes Arqueológicos de F. Martorell i ^{F. Martorell}Penya, creador amb Pere Alsius de la prehistòria catalana. Al morir ^{F. Martorell}llega a la ciutat de Barcelona els cabals necessaris per a instituir el premi que porta el seu nom.

- 1878 M. Vayreda i J. Saderra publiquen la necròpolis del Pla de Gibrella, excavada pel Centre Artístic d'Olot.
- 1879 J. Botet i Sisó publica Noticia histórica y arqueológica de la Antigua ciudad de Emporion.
- 1881 Hubner dona compte a la Deutsche Literaturzeitung dels treballs sobre megalits de Sanpere i Miquel.
- 1883 Pella i Forgas publica la Historia del Ampurdán.
- 1886 E. Cartailhac publica Les Ages préhistoriques de l'Espagne et du Portugal, on fa referència a les estacions catalanes.
- 1887 P. Alsius descobreix la mandíbula de Banyoles.
- 1888 Hübner publica la Arqueología de España amb notícies sobre les estacions catalanes. Rubió de la Serna publica la necròpolis ibèrica de Cabrera de Mataró.
- 1891 R. Alfaràs publica diversos jaciments de l'Alt Empordà (Cap de Creus, singularment).
- 1894 LL.M. Vidal publica els resultats de les excavacions a diverses coves de Lleida (Cova del Tabac^{co} i Cova Negra de Tragó de Noguera, entre altres).
- 1896 LL. M. Vidal publica una notícia de la Cova Fonda de Salomó.
- 1902 Gudiol i Conill publica l'Arqueologia Sagrada a Catalunya, on dona notícies de troballes prehistòriques.
- 1903-1904 Pierre Paris publica Assai sur l'art et l'industrie de l'Espagne Primitive amb abundoses referències a les estacions catalanes.
- 1906 Ferran de Sagarra publica les troballes del poblat de Puig Castellar de Santa Coloma de Gramanet.
- 1907 Mossèn Ramon Huguet descobreix el conjunt rupestre del Cogul.
- 1907 Es crea l'Institut d'Estudis Catalans i la Junta de Museus. Apareix el primer número de l'Anuari.

- 1908 S'inicien les excavacions sistemàtiques d'Empúries dirigides per J. Puig i Cadafalch.
- 1915 Després de la tornada de P. Bosch Gimpera d'Alemanya es crea el Servei de Investigacions Arqueològiques. J. Colomines i A. Duran i Sanpere exploren i excaven poblats ibèrics de l'Urgell i La Segarra. Mossèn Sera i Vilaró comença l'excavació de dolmens a la comarca de Solsona. Bosch excava el poblament de Sant Antoni de Calaceite y els seus col·laboradors altres poblats de la comarca del Matarranya.
- 1916 Bosch-Gimpera i Colominas excaven la necròpolis de Can Missert de Terrassa.
- 1917-1918 S'organitza durant aquest curs el Seminari de Prehistòria de la Universitat de Barcelona.
- 1919 Bosch publica la Prehistòria Catalana. S. Vilaseca inicia la seva dedicació a la prehistòria.
- 1920 Bosch publica la síntesi dels seus treballs a la comarca del Matarranya amb el títol de La Cultura ibèrica del Baix Aragó. J. Colominas inicia les seves recerques arqueològiques a Mallorca.
- 1923 La Dictadura suprimeix la Mancomunitat de Catalunya. Es finalitzen les activitats arqueològiques a Catalunya fins la caiguda de Primo de Rivera.
- 1925 Pericot publica la seva tesi sobre cultura megalítica catalana.
- 1927 Castillo publica la seva tesi sobre el campaniforme. J. Serra i Vilaró publica Civilització megalítica a Catalunya.
- 1929 Es celebra a Barcelona el IV Congrés Internacional d'Arqueologia.
- 1930 Cau la Dictadura.
- 1931 Es proclama la segona República.
- 1932 Es crea el Museu d'Arqueologia de Catalunya amb seu al Palau d'Arts Gràfiques de Montjuïc que és regit per un patronat. Bosch publica la seva obra cabdal Etnologia de la Península Ibèrica.

- 1934 Puig i Cadafalch publica l'Arquitectura Romana a Catalunya.
(2ª edició del vol. I de l'Arquitectura romana a Catalunya).
- 1935 S'obre al públic el Museu d'Arqueologia de Catalunya al qual s'incorporen el Seminari de Prehistòria de la Universitat Autònoma i el Servei d'Investigacions Arqueològiques. Es reuneix a Barcelona la "Comissió Internacional de la Prehistòria Mediterrània".
- 1936 S'inicia la Guerra Civil. Es dissol el "Patronat del Museu d'Arqueologia" que és substituït per la "Comissaria dels Museus Arqueològics de Catalunya", confiant-la a la Direcció del Museu. S. Vilaseca publica La indústria del sílex a Catalunya. Les estacions-tallers del Priorat i extensions.
- 1937 Es suprimeix la "Comissaria dels Museus Arqueològics de Catalunya" i s'unifiquen la "Secció d'Excavacions dels Serveis del Patrimoni Històric, Artístic i Cultural" amb el Museu d'Arqueologia i amb els demés Museus Arqueològics de Catalunya sota el nom de "Servei d'Excavacions i Arqueologia".
- 1938 El General Franco deroga La Generalitat de Catalunya.
- 1939 Bosch emprèn el camí de l'exili. Almagro es fa càrrec del Museu Arqueològic de Barcelona, Servei i Empúries. S'organitzen les Comissaries d'Excavacions depenents de Madrid (Barcelona, Baró d'Esponellá; Girona, Dr. Lluís Pericot; Lleida, ; Tarragona, Dr. Salvador Vilaseca).

La història posterior es prou coneguda per excusar-nos del seu detall. Com a síntesi donarem la llista dels centres i de les revistes principals.

-Institut de Prehistòria i Arqueologia de la Diputació de Barcelona (Museu Arqueològic, Empúries, Olérdola i el Servei). Ampurias (I, 1939-36/37, 1974-1975).

-Institut d'Arqueologia i Prehistòria de la Universitat de Barcelona. Pyreneae (I, 19

-Servei d'Investigacions Arqueològiques de la Diputació de Girona (Museu de Girona i Ullastret).

-Institut d'Estudis Ilerdencs (Museu).

-Museu Arqueològic i Societat Arqueològica Tarraconense.